Radbode #3

Personeelsmagazine **Radboudumc** | Jaargang 45

mei 2020

Samen tegen het virus

Johan Oltvoort

Update bouwprojecten

Alle grote bouwprojecten die het Radboudumc dit jaar op de planning heeft staan, lijken door te kunnen gaan. De stand van zaken rond de grootste vijf bouwplaatsen.

Hypermoderne infectieunit

Aan de Erasmuslaan, op de plek waar voorheen het Radboudhotel stond, verrijst na de zomer een groot gebouw voor longgerelateerde infectieziekten. De constructie en inrichting volgen de principes van de *healing environment*. Omdat het om infectieziekten zoals tuberculose gaat, krijgt het pand ook een quarantaine-afdeling. Het projectbureau Bouwzaken spreekt van een hypermodern gebouw met een internationale sfeer. De infectie-unit opent de deuren in 2022.

Nieuwbouw

Begin april werd beton gestort voor de vloer van de vierde verdieping van de nieuwbouw. Ook gingen de betondelen voor de vijfde etage de lucht in. Na het waterdicht maken van de onderste verdiepingen startte daar de zogenoemde 'fijne ruwbouw': de aanleg van schachten en tunnels voor leidingen en kabels.

Efteling in het Amalia

De 'mid-life-renovatie' van het Amalia kinderziekenhuis bevindt zich in de eerste fase. De eerste (sloop)werkzaamheden zijn de opmaat voor een grote metamorfose: op termijn komen alle zorgafdelingen op de onderste drie etages. Daarboven krijgen diverse laboratoria en onderzoeksfaciliteiten een plek. Leuk detail: voor het construeren en ophangen van wat men bij het projectbureau Bouwzaken de 'Hangende Bollen' noemt, werkt het Radboudumc samen met constructeurs van de Efteling.

Onderwijsgebouw

Ook in het voormalige Onderwijsgebouw wordt keihard gewerkt. De renovatie omvat onder meer gevelisolatie, een nieuw overdekt binnenplein en een totale update van apparatuur en interieurs. In het op een steenworp van de nieuwbouw liggende pand komen ook overdrachts- en congresruimten. Het wordt bovendien de nieuwe locatie van het REshape Center en skills- en innovatielabs.

Keuken wordt park

De vroegere personeels- en patiëntenkeuken achter het Amalia kinderziekenhuis maakt plaats voor natuur. Er komt een park van waaruit je verder kunt wandelen richting universiteit. Een oude gietijzeren brug uit Leiden fungeert straks als verbindende schakel in het geheel. De oplevering staat voor eind dit jaar op de kalender.

Advertentie

Radboud in'to Languages
opent nieuwe werelden

Nu ook online taal- en communicatie-trainingen

'Altijd mét begeleiding van een trainer.'

T: 024 361 21 59 www.into.nl

INHOUD

8
Kan een elektrische neus darmkanker ruiken?

Calamiteitencoördinator Dries Maessen:
'Van paniek is geen sprake' 14

20

'Voor de crisis logden 1000 collega's vanuit huis in, nu meer dan 4000'

08 **ONDERZOEK** – Urine kan verklikken hoe het met het lichaam gaat. Ook bloed, zweet en tranen worden daarvoor gebruikt. Maar je adem? MDL-arts Peter Siersema is betrokken bij onderzoek naar het opsporen van darmkanker met een elektronische neus.

12 **ORGANISATIE** – Het is maar goed dat we ons al hadden voorbereid op een crisis. Maar hoe steekt die crisisorganisatie eigenlijk in elkaar? Uit wie bestaat dit team, en wat doen ze?

14 **CORONACRISIS** – De Tuinzaal werd een testcentrum, patiënten verhuisden naar andere afdelingen, er werd een klinisch COVID-team opgericht, en regionaal werden IC-bedden opgeschaald. Er gebeurde – en gebeurt zo ontzettend veel! (En lang niet alles paste in deze *Radbode...)*

20 **RONDVRAAG** – Op elke pijler heeft de coronacrisis invloed. Op de zorg natuurlijk, en zeer zeker ook op onderwijs en onderzoek. Maar wat voor effect had het virus in de eerste weken op de bouw? En op IM?

RUBRIEKEN
04 HET GETAL
06 KORT
11 6 VRAGEN AAN
19 DE PATIËNT
23 HET MOMENT
24 ACHTEROP

LEESTIP

BERTINE LAHUIS, VOORZITTER VAN DE RAAD VAN BESTUUR, TIPT CORONACRISIS: ACHTER DE SCHERMEN (VANAF PAG. 14)

In de eerste hectische weken van de coronacrisis, gebeurde er veel. De COVID-19-patiënten bleven maar toestromen, afdelingen werden opgeschaald en verhuisd, onderwijs en onderzoek moesten op stel en sprong andere werkvormen vinden en geen dag kon hetzelfde zijn. In al die hectiek was één ding goed zichtbaar: met z'n allen zijn we bereid én in staat om een crisis als deze het hoofd te bieden.
Ik zag collega's alles opzij zetten om de dagelijks veranderende situatie veilig onder controle te houden. Ik zag collega's die zich inschreven als flexpooler of ineens op een andere afdeling werden ingezet. Onderzoekers proberen het coronavirus te doorgronden, en komen met ideeën voor behandeling, bescherming en medicijnen. Het onderwijs werd in rap tempo digitaal en ook thuiswerken is opeens ingeburgerd. En er gebeurde zo veel meer. (Enkele voorbeelden daarvan lees je vanaf pagina 14.) Iedereen zette de schouders eronder. Samen gáán we voor de patiënten en de persoonsgerichte zorg die zij nu meer dan ooit nodig hebben.
Ik ben daar heel dankbaar voor. En ik spreek het woord 'trots' niet snel uit, maar wat ben ik trots op deze creatieve, wendbare en veerkrachtige organisatie. Op jullie allemaal.
Dank jullie wel, mede namens Jan Smit en Mark Janssen.

BERTINE LAHUIS

Deze Radbode ging medio april ter perse. Hierdoor kunnen enkele artikelen aan actualiteit hebben ingeboet.

Radboudumc

HET GETAL

Johan Oltvoort Eric Scholten

De parkeerterreinen voor medewerkers registreerden in februari 42.684 auto's. Na 29 dagen in maart stond de teller op 15.403 parkeerders.

Sinds de epidemie zet de afdeling Beveiliging dagelijks 5 extra beveiligers in. Zowel bij het Radboudumc als bij Dekkerswald doen zij nu extra controletaken.

6 APRIL 2020, 14.01 UUR

Team Algemeen Interne Geneeskunde, bestaande uit verpleegkundigen, artsen, voedingsassistenten, een fysiotherapeut, diëtist en psycholoog, start na de omkleedsessie en de middagpauze de dienst op de afdeling EOV. Momenteel liggen hier 22 positieve coronapatiënten. ■

Begin maart zat het gebruik van mondkapjes (type FFP1 en FFP2) dagelijks rond de 800 stuks, met uitschieters naar 1.300. Eind maart lag het gemiddelde op 2.350 per dag. Op 27 maart werden er zelfs ruim 7.200 gebruikt.

Ons populairste LinkedIn-bericht (over het NEC-spandoek bij de hoofdingang) bereikte 130.000 mensen. Ons Facebookbericht met de oproep van zorgmedewerkers om thuis te blijven *('We stay here for you – Please stay home for us!')* haalde ook bijna dat aantal. Op Instagram (nu meer dan 10.000 volgers, een stijging met ruim 1.300) ging ons meest bekeken bericht (bereik: 13.000; likes: 1391) over de inrichting van een corona-unit op de IC. Het best gelezen bericht op Twitter – over de bijdrage van IC-hoofd Hans van der Hoeven aan het NOS Journaal – bereikte ruim 25.000 mensen.

Vermaat, onze vaste horecapartner, ziet de klandizie in de eerste 'coronaweken' met 82 procent teruglopen. In week 12 worden 635 in plaats van 2730 belegde broodjes verkocht.

KORT

IMPACT

Beschermt BCG-vaccin zorgmedewerkers en 60+'ers beter tegen coronavirus?

Foto: iStock

Het Radboudumc en het UMC Utrecht onderzoeken of zorgmedewerkers en zestigplussers na een vaccinatie tegen tuberculose beter beschermd zijn tegen het coronavirus. Het vaccin tegen tuberculose – het BCG-vaccin – beschermt niet direct tegen het coronavirus, maar geeft de afweer een boost. Mogelijk ontstaat zo een betere bescherming tegen het coronavirus met als gevolg ook mildere infecties.

In het Radboudumc en UMC Utrecht, en in andere ziekenhuizen, kunnen 1500 medewerkers en 1600 zestigplussers meedoen aan deze onderzoeken. De helft van hen krijgt het BCG-vaccin, de andere helft krijgt een placebo. Via dit wetenschappelijke onderzoek wordt vastgesteld of het BCG-vaccin tegen corona in beide onderzoeksgroepen werkt of niet. Geeft het vaccin inderdaad extra bescherming, dan kan het mogelijk breder worden ingezet.

Afscheid Cees Buren

Met stille trom... Het afscheid van bestuurslid Cees Buren was niet zoals we dat in gedachten hadden, midden in de hectische beginweken van het coronavirus. In zijn afscheidsinterview op intranet blikt Cees Buren terug op bijna negen jaar Raad van Bestuur, waarin hij onder meer de bouw, bezuinigingen, invoer van Epic de revue laat passeren. Over ons huis: 'Ik merk een groot wij-gevoel.'

Intranet, zoek op 'afscheid Cees Buren'

In maart testte het Radboudumc in totaal bijna 3.100 mensen op het coronavirus. Niet alleen de opgenomen patiënten (719) en medewerkers (1282) werden getest, we testten ook voor onder meer de GGD en verpleeg- en verzorgingstehuizen.

Inge Schouten @IngeSchouten Nieuwe dag @radboudumc; 'hou je taai ballonnen' voor bij patiënten, waterflessen voor collega's (met dank aan aan @beobottle!) -> blijf veilig en blijf drinken! En de zon die zich aarzelend laat zien, warmte en licht, hoop voor weer een nieuwe dag #coronanl #nurselife#radboudumc #nijmegen #ziekenhuis #zorg #blijfthuis #staysafe

Op1 @op1npo
Internist Frank van de Veerdonk en apotheker @rogerbruggemann @radboudumc hebben ontdekt waarom het #coronavirus zo huishoudt in de longen en vertellen wat daar tegen te doen is. #Op1 Meer info: http://op1npo.nl

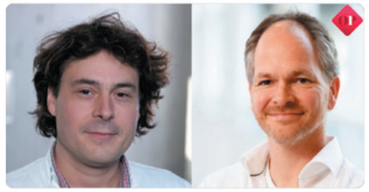

Radboudumc
We willen iedereen bedanken voor alle steun, attenties en hartverwarmende reacties die we dagelijks ontvangen. De #nlblijftthuis-drone legde onze boodschap voor jullie vast. ❤ #radboudumc #nijmegen #ziekenhuis #zorg #blijfthuis #staysafe

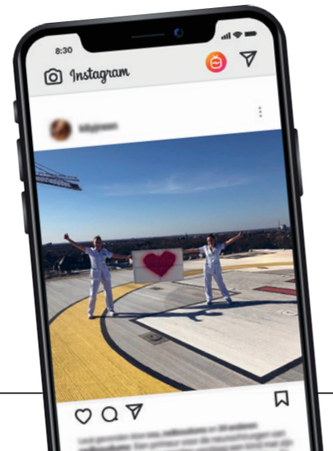

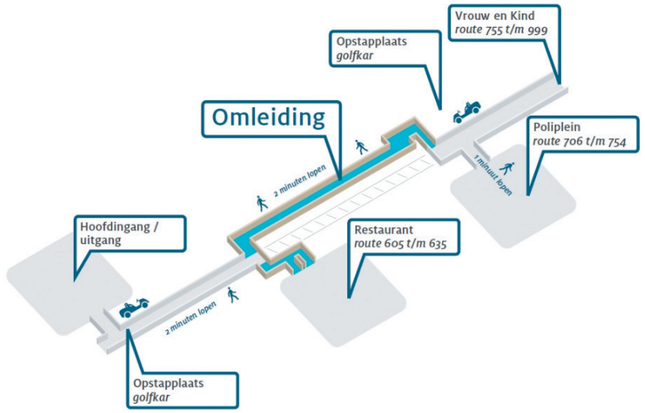

Omleiding met vluchtig inkijkje

Een omleiding vervangt sinds kort een gedeelte van de centrale gang, die wordt gesloopt om ruimte te maken voor nieuwe gangen in de nieuwbouw. De omleiding is naar verwachting één jaar in gebruik. Leuk om te weten: de omleiding voert je door de nieuwbouw en is voorzien van raampjes voor een vluchtig inkijkje in de bouw.

8 Europese projecten en ondersteuning voor 350 subsidies

Het Grant Support Office ondersteunt onze onderzoekers bij het aanvragen van onderzoekssubsidies. 2019 was hierin een heel succesvol jaar, zo blijkt uit recent verschenen cijfers. Aan zo'n 350 subsidieaanvragen is ondersteuning geboden, terwijl dat in de jaren ervoor rond de 200 lag. 'Ons team is afgelopen jaar uitgebreid van drie naar zeven grant advisors', vertelt Eric Caldenhoven, hoofd Grant Support Office. 'We acteren nu veel meer proactief, adviseren tijdens de ideefase, ondersteunen tijdens de schrijffase en het opstellen van contracten. Het Radboudumc presteert zeer goed in het Europese kaderprogramma Horizon 2020. In het domein 'Health' staat het Radboudumc stevig in de top-3 van best presenterende Nederlandse umc's in aantallen projecten en gerealiseerde subsidies. In 2019 heeft het Radboudumc acht Europese Horizon 2020-projecten "binnengehaald", onder meer op het gebied van infectieziekten en *neurodevelopmental disorders*. Bij vier van die projecten zijn we de coördinator.

GETIPT

Boek: De *Volkskrant*-journalist en schrijver Fokke Obbema publiceerde prikkelende gesprekken met zeer uiteenlopende gesprekspartners, waaronder artsen en wetenschappers, waarbij de eerste vraag telkens luidde: 'Wat is de zin van ons leven?' Het levert interessante, verrassende en persoonlijke inzichten op in ons mens-zijn. Dit boek is een bundeling van deze gesprekken. € 22,99

COLUMN | ETHIEK

MEDEWERKERS VAN DE SECTIE MEDISCHE ETHIEK (IQHEALTHCARE) GEVEN EEN BESCHOUWING OVER EEN ACTUEEL ONDERWERP. DIT KEER: **JELLE VAN GURP**

Redden en sterven

COVID-19 zet onze samenleving op haar kop en morrelt nu aan de morele grondslagen van ons gezamenlijk bestaan: hamsteren of juist solidair zijn, stringente maatschappelijke regels in een liberaal land, wel of geen politiek bedrijven met coronadoden, families buiten de deur van het ziekenhuis houden en vele andere zaken. Talloze artikelen zijn al geschreven en opinies geventileerd.
Daarom keer ik me voor deze column bij voorkeur wat meer naar binnen, naar onze eigen organisatie. Wat me opviel: een pandemie, die bestrijd je. Actie en strijd is het devies. Dit perspectief roept sterk het beeld op van een heroïsche, curatieve geneeskunde die met man en macht zal redden wat er te redden valt. De energie en actie die uitgaat van dit perspectief waardeer ik zeer. Maar het risico van de focus op redden lijkt dat er, in eerste instantie, te weinig aandacht is besteed aan de verliezen.

Zorgverleners lopen morele verwondingen op

Na meerdere weken in de crisis lijken we ons pas te beseffen welke patiënten in de hele zorgketen we niet kunnen redden, welke zorg we verdringen (moeten) en dat zorgverleners in deze situaties morele verwondingen oplopen. Misschien is er wel eens aan deze consequenties gedacht, maar nooit zijn zij in volle omvang voorzien.
In voorbereiding op een pandemie, zo heb ik nu geleerd, moet er vanaf het begin gelijke aandacht zijn voor redden, voor kiezen in de hele gezondheidszorg en helaas ook voor sterven. Dan houden we de morele verwonding wellicht ook wat in toom.

ONDERZOEK

Pieter Lomans iStock

Ruiken of je darmkanker hebt?

De elektrische neus analyseert je adem

Vroeger stelde een piskijker diagnoses bij zijn patiënten door de kleur of geur van hun urine te beoordelen. Desnoods werd er ook nog even geproefd, als moest worden vastgesteld of er suikerziekte in het spel was. Nu lijkt het elektronisch registreren en analyseren van bestanddelen van adem aan een opmars bezig. Maag-, darm-, en leverarts Peter Siersema onderzoekt met collega's of de e-Nose te gebruiken is voor diverse toepassingen.

Urine is niet de enige substantie die kan verklikken hoe het met het lichaam gaat. Ook bloed, zweet en tranen worden daarvoor gebruikt, maar ook speeksel, ontlasting en ruggenmergvocht.
De adem past eveneens in dit rijtje. Geur kan verklappen of je de vorige dag bijvoorbeeld stevig aan de knoflook of de drank hebt gezeten. Recent onderzoek heeft uitgewezen dat de adem nog veel meer kan vertellen. Zeker als je met moderne technieken de duizenden vluchtige organische componenten (zogenoemde voc's) in de adem automatisch detecteert, zoals met een elektronische neus gebeurt. In die uitgeademde lucht zijn subtiele verschillen en combinaties te bespeuren. Met slimme algoritmen zijn daaruit heldere profielen te destilleren die vrij betrouwbaar aangeven of je iets mankeert. Of niet. De afgelopen maanden verschenen diverse publicaties die de potentie van elektronische neuzen illustreerden. Zo bleek een e-Nose goed te voorspellen welke patiënten met longkanker baat zouden hebben bij een specifieke immuuntherapie. Een andere e-Nose ruikt of iemand de bacterie bij zich draagt die maagkanker veroorzaakt. Of dat zich een voorloper van slokdarmkanker aan het ontwikkelen is. 'Veelbelovende resultaten die in andere en grotere onderzoeken bevestigd moeten worden', zegt MDL-arts Peter Siersema, die is betrokken bij veel e-Nose-onderzoek.

'In tumorcellen verandert de stofwisseling'

Het zou moeten kunnen

Een recent voorbeeld waaraan Peter, samen met arts-promovendus Kelly van Keulen, heeft gewerkt is het opsporen van darmkanker en voorlopers ervan (adenomen, ook wel poliepen genoemd) met de e-Nose. Darmkanker ruiken in de adem? Kan dat?
Er zijn goede redenen om aan te nemen dat het inderdaad kan. Vluchtige organische componenten (voc's) die tijdens allerlei stofwis-

Snelgroeiende markt

Apparaten die geuren opsporen en analyseren worden ook buiten de geneeskunde gebruikt. Zo worden ze onder ander door Defensie ingezet om explosieven en chemische wapens op te sporen. De industrie gebruikt ze bijvoorbeeld om te monitoren of fruit rijp is of voedsel nog in orde is. In een recent rapport schat onderzoeksbureau Modor Intelligence dat de 'Digitale Geurmarkt' met een omzet van bijna 17 miljoen dollar in 2019 kan uitgroeien tot bijna 30 miljoen in 2025.

selingsprocessen in het lichaam ontstaan, komen voor in bloed, urine, maar ook in de adem. Zoals tumoren zijn op te sporen in bloed of urine, zo zou dat in principe ook moeten kunnen in adem.
'Bij een adenoom of tumor in de darm ontstaan lokale veranderingen, zoals veranderingen in geheel van micro-organismen', zegt Kelly van Keulen. 'Ook in de tumorcellen en de cellen die de weg naar tumorvorming zijn ingeslagen, verandert de stofwisseling. Tenslotte reageert ook het lichaam als geheel op het ontstaan van zo'n tumor, denk bijvoorbeeld aan een afweerreactie om die tumorcellen aan te vallen en andere stressreacties. We denken dat een combinatie van deze drie factoren ervoor zorgt dat de samenstelling van voc's in de adem verandert.'

De huidige poeptest

Om (voorstadia van) darmkanker op te sporen wordt op dit moment een ontlastingstest gebruikt. Deze iFOBT-test *(immunological fecal occult blood-test)* krijgt iedereen tussen de 55 en 75 jaar om de twee jaar toegestuurd. Het is een klein borsteltje dat je door de ontlasting haalt en netjes verpakt weer terugstuurt voor analyse. Niet iedereen gebruikt de test, een deel van de mensen vindt het nogal een gedoe en bij een positieve test (er is bloed gevonden in de ontlasting) laat niet iedereen vervolgens de aanbevolen coloscopie doen. 'Belangrijkste nadeel van de test is misschien nog dat er wordt gescreend op bloed', zegt Peter Siersema. 'Maar niet alle darmtumoren en voorstadia ervan bloeden. En andersom kan er ook bloed in de ontlasting zitten vanwege aambeien of andere problemen die niets met darmkanker te maken hebben.'

Sensitiviteit en specificiteit

Sensitiviteit is de gevoeligheid om met een test te vinden wat je zoekt. Een sensitiviteit van 80 procent betekent dat je bijvoorbeeld gemiddeld 80 van de 100 (bijna) tumoren vindt. Specificiteit geeft aan hoe specifiek de test is. Als de test aanslaat bij 80 van de 100 tumoren, maar daarnaast ook nog bij 50 andere tests, dan is de test dus niet specifiek genoeg. Zowel sensitiviteit als specificiteit zijn erg belangrijk voor een betrouwbare test.

Aanvulling of alternatief

Vandaar het idee om te onderzoeken of voc's in de adem een goede aanvulling of zelfs alternatief konden zijn voor de iFOBT. Kelly: 'Er was al een eerste kleine proef gedaan door The e-Nose Company, het bedrijf dat het apparaat maakt en de analyses van de stoffen doet. Op basis van die eerste bemoedigende gegevens hebben we in het Radboudumc, Bernhoven en het Medisch Spectrum Twente een eerste onderzoek bij ruim 500 patiënten opgezet. De resultaten daarvan hebben we onlangs gepubliceerd, met goede resultaten. De sensitiviteit (zie kader hierboven) voor de darmtumoren ligt

> 'Misschien kunnen we in één ademanalyse meerdere aandoeningen op het spoor komen'

op 95 procent en voor adenomen op 79 procent. De specificiteit respectievelijk op 64 en 59 procent. Dat zijn opnieuw hoopgevende resultaten. Maar het is goed om te beseffen dat we nog in de beginfase van het onderzoek zitten. Inmiddels ben ik bezig met een onderzoek waaraan 3000 mensen meedoen. Hoe meer gegevens we verzamelen, hoe beter en betrouwbaarder de analyse en testresultaten worden. We hebben nu nog geen systeem dat meteen te gebruiken is in de praktijk, daar zijn we nog wel even mee bezig. Maar de resultaten tot dusver zijn erg hoopgevend.'

Wenkend perspectief

Op termijn zou ademanalyse best eens heel belangrijk kunnen, schat Peter in. 'Wanneer je op basis van al die voc's in de adem steeds weer nieuwe, goed afgebakende combinaties kunt maken voor verschillende ziekten, dan kun je die op termijn misschien wel combineren. Zoals je nu veel gegevens over diverse ziektes kunt halen uit een buisje bloed, zo zou je op termijn misschien in één ademanalyse meerdere aandoeningen op het spoor kunnen komen. Geen *liquid biopsy,* maar een *breath biopsy.* Dat lijkt me een heel mooi perspectief.'

HOOGLERAAR MAAG-, DARM-, EN LEVERZIEKTEN PETER SIERSEMA
Trots op: 'Mijn drie kinderen.'
Door het coronavirus... 'zijn mijn werk en leven veranderd: ik zorg voor een andere groep patiënten, maar ook heb ik geen congressen of vergaderingen buitenshuis meer, en ben ik 's avonds vaker thuis waardoor ik meer tijd heb voor muziek en lezen van een goed boek.'

Gijs Munnichs Paul Lagro

6 VRAGEN AAN

IN DEZE RUBRIEK STELLEN WE PERSOONLIJKE VRAGEN AAN EEN MEDEWERKER DIE EEN RADBOUDPLUIM HEEFT ONTVANGEN.

Sander Strik (38)
procescoördinator Medische Codering, Financiën

'Alles in sneltreinvaart, dat past goed bij mij'

1 Wat is je persoonlijke hoogtepunt van je loopbaan?

'De Radboudpluim. Je hoort het zelden, maar ik leef om te werken. Ik vind mijn werk zó leuk, het voelt niet eens als werk. Ik stel graag hoge doelen aan mezelf. Heel leuk dat dit gezien en gewaardeerd wordt.'

2 Wat is je favoriete plek in het Radboudumc?

'Onze keldergangen. Als ik over een nieuw werkproces of datavraagstuk wil brainstormen, wandel ik daar graag. Het logistieke, technische wereldje daar heeft iets bijzonders. Ik ervaar veel rust in die omgeving, en kan er mijn gedachten goed ordenen.'

3 Waar ben je trots op?

'Op onze voedingsassistenten. Ik heb hier twee jaar als diëtist gewerkt en weet hoe onmisbaar zij zijn in de zorg. Zij zijn van groot belang om het eten en drinken bij patiënten te stimuleren, alternatieven te bedenken als dit niet goed lukt en problemen te signaleren. Groot compliment waardig!'

4 Wat weten je collega's niet over jou?

'Dat ik gek op Manhattan ben, de wijk in New York. Ik ben er nooit geweest, maar lees er veel over en kijk graag documentaires en vlogs hierover. Ook wandel ik vaak met mijn virtual-reality-bril door Manhattan. De energie daar – alles gaat in sneltreinvaart – past erg goed bij mij.'

5 Op welke manier kun je je idealen kwijt?

'Data zijn het heden én de toekomst. In de ICD-10 (zie kader, red.) classificeren we diagnoses internationaal op dezelfde manier. Deze data – hoe vaak komen ziektes voor, opnameduur, comorbiditeit (iemand heeft meerdere aandoeningen, red.) enzovoorts – kunnen we veel meer benutten als stuurinformatie, voor onderzoek, benchmarking en andere doelen. Ik ben echt een datafreak. De medische codering nóg beter vastleggen, en met deze data de zorg beter maken, daar zet ik me graag voor in.'

6 Welk effect heeft de coronacrisis op jouw werk?

'Dit is altijd de drukste periode vanwege de jaarafsluiting voor de medische-LBZ (Landelijke Basisregistratie Ziekenhuiszorg). Hierbij leveren wij patiënt- en opnamedata onder andere uit de ICD-10 aan van alle opgenomen patiënten. Codeurs, collega's van de Zorgadministratie en Informatie Management stemmen dan veel met elkaar af. Nu doen we dit op afstand, via thuiswerken. Dat is wennen. Verder codeer ik als medisch codeur dagelijks de ontslagen COVID-19-patiënten. Dit levert inzicht in kenmerken van de patiënten, zoals risicofactoren, symptomen bij opname en andere zorgvragen.'

EXCELLEREN IS ZIJN DRIJFVEER

Volgens zijn collega's is Sander zeer enthousiast en is excelleren zijn absolute drijfveer. Hij kreeg de Radboudpluim omdat hij de afgelopen jaren de kwaliteit van de ICD-10-codering op innovatieve wijze verbeterde. De ICD-10 is een internationale classificatie van ziekten. Zijn ambitie is om afdelingen met deze data verder te helpen en zo een bijdrage te leveren aan het meten en bevorderen van de kwaliteit van zorg.

ORGANISATIE

Gijs Munnichs

Hoe werkt onze crisisorganisatie?

We bereiden ons het hele jaar voor op crises en calamiteiten. Hoe gaat dat? En hoe werkt onze crisisorganisatie als er eenmaal een crisis is? Bij de coronacrisis traden alle raderen volop in werking.

Roel van de Brand, manager Beveiliging en Ontvangst en verantwoordelijk voor het crisis- en calamiteitenplan.

Het hele jaar door bereiden we ons voor op een crisis of calamiteit, denk bijvoorbeeld aan het trainen van de crisisorganisatie bij een fictieve brand, stroomuitval of een ramp met veel slachtoffers. 'Steeds is het belangrijk dat onze crisisorganisatie goed werkt. Hierbinnen heeft het Crisis Beleidsteam (CBT) de algemene

> 'We passen ons steeds aan op wat de omgeving vereist'

leiding over een crisis', vertelt Roel van den Brand. 'In het CBT zitten altijd een voorzitter, communicatieadviseur en calamiteitencoördinator. Daarnaast schuiven indien opgeschaald, voorzitters van de Operationele Teams (OT's) aan in het CBT. En kunnen er andere functies bij gevraagd worden, zoals een HR- of IM-directeur of een jurist, afhankelijk van de situatie. Het CBT is eindverantwoordelijk voor de crisisaanpak. In de coronacrisis zijn voor het eerst álle OT's actief.'

'Het gaat steeds om het proces'

Binnen onze crisisorganisatie wordt iedereen meerdere malen per jaar getraind. 'Het CBT en de OT's volgen bijvoorbeeld trainingen in crisisbesluitvorming', vertelt Roel. 'Het CBT krijgt daarnaast maandelijks "reality checks" met een lid van de Raad van Bestuur, waarin ze de communicatie en de eerste besluitvorming naar de Raad van Bestuur oefenen. Daarnaast oefenen acutezorgafdelingen, zoals IC, SEH en OK, regelmatig de slachtofferopvang bij een ramp. Ondersteunende afdelingen, zoals Communicatie en Informatie Management, hebben ook ieder jaar crisisoefeningen.' Er zijn tien thema's waarop we trainen, onder meer een ontruiming, ramp en ook een infectieuitbraak. 'Er staat niet in een boek: zo moet het', aldus Roel. 'Het gaat steeds om het proces. Worden in het CBT en de OT's de juiste issues besproken, zijn we besluitvaardig, analyseren we goed waar een crisis allemaal invloed op heeft, worden problemen aangepakt, enzovoorts. Dáár oefenen we in.'

Buitengewone omstandigheden

Hoe lang de coronacrisis aanhoudt, weten we niet. Roel: 'De uitgangspunten in ons beleid kunnen wel zorgen dat we het lang volhouden. Zo doe je zoveel mogelijk je normale werk, maar dan in buitengewone omstandigheden.' Verder noemt Roel onze veerkracht en improvisatievermogen. 'We passen ons steeds aan op wat de omgeving vereist. Ook hebben we geleerd te improviseren en zo oplossingen te bedenken. Een voorbeeld in de coronacrisis is onze flexpool. Collega's zijn dan op andere dan hun eigen afdeling inzetbaar, om zo overal te zorgen voor voldoende capaciteit.'
We hebben niet op een crisisinzet van maanden getraind, besluit Roel. 'Maar de rollen zijn helder, iedereen weet wat er verwacht wordt. Daarnaast hebben we op sleutelposities meerdere bezettingen. Zo zijn er vier CBT-voorzitters, die ieder diensten van een week draaien. Omdat we daarnaast heel veel mensen in de organisatie gedurende het jaar hebben getraind, zijn we in staat om het langere tijd vol te houden.' ■

CBT-voorzitter Michèl Willemsen

'Samen doen én volhouden'

'In het CBT-overleg halen we de informatie op uit de Operationele Teams. Op basis hiervan hakken we knopen door, en informeer ik de Raad van Bestuur. Bij de coronacrisis lijken in de media het aantal IC-bedden en mondkapjes dé issues. In het CBT zijn we met nog veel meer bezig; van de veiligheid van medewerkers tot inperken van bezoekregelingen voor patiënten. In een korte crisis ga je militaristischer te werk; snelle beslissingen leiden tot snelle acties. Nu de crisis langer duurt, kijk ik bijvoorbeeld óók meer naar de onderlinge verstandhoudingen in het CBT, en dat het met iedereen goed blijft gaan. We moeten dit samen doen én samen volhouden.'

Hoofd Communicatie Viola Peulen

'Transparant zijn over wat je doet'

'We hebben een paar keer per jaar crisiscommunicatietrainingen, maar eigenlijk doen wij in crisistijd wat wij altijd doen: ons werk; van social media, advies, berichtgeving op intra- en internet, patiëntencommunicatie tot woordvoering. Welke crisis je ook hebt; communicatie is essentieel. Met sociale media verloopt dit tegenwoordig heel snel. Het is belangrijk dat we goed inspelen op alle vragen en zorgen die er intern en extern leven, én dat we daarbij het juiste beeld schetsen van wat er aan de hand is. Snel handelen en transparant zijn over wat we doen, dáár gaat het om.'

Medisch regisseur disaster preparedness Edward Tan

'Dit is een chronische crisis'

'Ik ben verantwoordelijk voor de medische voorbereiding op rampen en crises. Zo moeten alle afdelingen in huis hierop getraind zijn. Daarnaast heb ik een ambassadeursrol naar afdelingshoofden en zorgmanagers om crisisvoorbereiding onder de aandacht te houden. Normaal duurt een crisis kort. Nu hebben we een "chronische" crisis die maanden kan duren en mogelijk zorgt voor een "nieuwe normale" situatie. Beslissingen kunnen daarbij vergaande gevolgen hebben, denk bijvoorbeeld aan het stilleggen van ons onderwijs. Het is belangrijk dat we de crisis managen, maar tegelijk ook zorgen dat de reguliere processen doorgang vinden. Onze crisisorganisatie stáát, zo bleek de eerste weken. Dat we zoveel getraind hebben, loont en het geeft vertrouwen voor de komende tijd.'

Wie doet wat tijdens de coronacrisis?

Crisis Beleidsteam
Geeft leiding aan gehele crisisorganisatie, alle OT's, neemt de besluiten, informeert de Raad van Bestuur.
Voorzitters (roulerend): Gert Jan Scheffer, Michèl Willemsen, Michiel Sedelaar en Camiel Rosman

OT Zorg
Voorzitters*:
Hettie Custers,
Nico Hoogerwerf,
Michiel Vaneker,
Raymond van der Wal

OT Infectie-uitbraak
Voorzitters*: Joost Hopman, Heiman Wertheim. Infectiologen Jaap ten Oever en Chantal Bleeker nemen ook deel in OT Zorg en het CBT

OT Facilitair
Voorzitter: Erik Wannet (getrainde collega's als back-up)

OT ICT
Voorzitters*: Arthur Govaert, Liesbeth Langenhuysen, Ronald Kerremans, Ariette Verhaar, Charles Eringfeld

OT Communicatie
Voorzitters*: Viola Peulen, Rian Karageorgos, Jacintha van Oosten, Nicole Klein

*roulerend

Het CBT richt zich op het beheersen van de coronacrisis. Inmiddels zijn er twee andere coördinerende teams gestart. Het CTOZ (Coördinerend Team Overige Zorg) houdt zich bezig met hoe en wanneer we de uitgestelde zorg weer kunnen oppakken en het CTD (Coördinerend Team Directies) regisseert waar nodig over de directies heen het reguliere werk dat moet doorgaan én kijkt naar het weer opstarten van het onderwijs en onderzoek.

Kijk voor meer informatie op intranet. Dit artikel is in de tweede week van april ter perse gegaan.

CORONACRISIS

Beatrijs Bonarius, Jannie Meussen, Johan Oltvoort

Coronacrisis: achter de schermen

Zowel privé als op het werk heeft het virus een enorme impact. In de eerste weken van de crisis werd er in ons huis ont-zet-tend veel opgetuigd, opgeschaald, ontwikkeld en op stel en sprong georganiseerd. Bijna iedereen deed mee, was flexibel, zette de schouders eronder. Een kleine greep.

Crisis Beleidsteam

Op 26 februari 2020 komt het Crisis Beleidsteam (CBT, zie vorige pagina) voor het eerst bij elkaar. Naast het CBT zijn er veel crisisfunctionarissen en andere deskundigen betrokken om alles in goede banen te leiden. Zoals Operationeel Team (OT) Zorg, het OT Infectie-uitbraak en het OT Facilitair.

Eric Wannet
voorzitter OT Facilitair

'Om te borgen dat alles geruisloos doorloopt – binnen en buiten de COVID-afdelingen – hebben we veel werk verzet. Met het verhuisteam hebben we alle interne verhuizingen geregeld: IC's, COVID- en andere afdelingen. Dat behelst niet alleen de bedden, maar ook de logistieke aanpassingen die nodig zijn voor onder meer medicatie, voeding en beveiliging. Daarnaast hebben we aan alle kanten opgeschaald. De IC-aanpassingen natuurlijk – en straks moet alles weer terug –, schoonmaak, maar ook de bezetting in het mortuarium. En vanuit de flexpool met medewerkers van bijvoorbeeld Tandheelkunde en de Health Academy zetten we gastvrouwen/-heren in bij de publieksingangen, rijden we patiënten met een golfkar rond of plakken we belijningsstickers. Ook hebben we vier locaties omgebouwd tot een grote garderobe. En zo kan ik nog wel even doorgaan.

'De IC-aanpassingen moeten straks ook weer terug'

Het is veel werk, maar we kunnen het aan. Daarbij is het fijn dat er veel positieve initiatieven zijn, zoals de boodschappenservice, of Vermaat die een maaltijdservice opzet.'

Dries Maessen
calamiteitencoördinator

'Een crisis als deze heb ik nog nooit meegemaakt'

'Als calamiteitencoördinatoren staan wij paraat voor in- en externe calamiteiten. We zijn met vier collega's en draaien om beurten piketdiensten. Wij ondersteunen en adviseren het CBT. Ik zit bij alle overleggen, dus ook van de OT's. Direct in de eerste weken waren er al besluiten met grote impact op de drie pijlers zorg, onderwijs en onderzoek. Ook de dreigende tekorten aan materialen blijft een belangrijk thema. Weer blijkt ook hoe belangrijk goede communicatie is in crisistijd. Het is een heftige, maar ook heel leerzame periode om mee te maken. Ik leer veel nieuwe mensen kennen. En ik vind het mooi om te zien hoe goed we allemaal samenwerken, opdrachten snel worden uitgevoerd en dat de plannen die we vooraf hebben bedacht ook goed werken. In alle lagen van de organisatie doet iedereen een stapje extra. Een crisis als deze heb ik nog nooit meegemaakt. Maar gelukkig is onze crisisorganisatie goed getraind en geoefend de afgelopen jaren. Van paniek is geen sprake.'

Er worden twee nieuwe calamiteitencoördinatoren gezocht. Interesse? Kijk bij Interne vacatures op intranet.

Een nieuwe afdeling in 1 week

Op verzoek van het CBT werd begin maart een team opgericht om op de eerste verdieping van het voormalige KNO-gebouw, in de ruimte van het Skills- en Simulatielaboratorium, een verpleegafdeling in te richten. Deze Noodafdeling Infectieziekten werd de uitwijkmogelijkheid voor patiënten met verdenking op het coronavirus.
Binnen een week was het gepiept, van bedden, pospoelers, een verpleegsoproepsysteem tot aansluiting op Epic. Bestaande zuurstofvoorziening en andere installaties moesten getest en gevalideerd worden. Er kwam een keuken voor FoodforCare en een opslag voor de steriele medische materialen en een medicatieruimte.
Het team dat dit voor elkaar kreeg bestaat uit zorgmanager Jacco van Hulst, huisvestingsadviseurs V&I Ina Visscher, Wilbert Lelivelt en James Huldman, adviseurs PVI Claudia van Opstal, Frency Thijs en Marijke Dijkstra.

Manon Tingen
deskundige Infectiepreventie

'In december kwamen de eerste berichten uit Wuhan over corona. Toen dachten we al: dit kan onze kant opkomen. Daarom troffen we al voorbereidingen. Om de zoveel tijd moeten de filters die zorgen voor afzuiging op de isolatiekamers worden vervangen. Die zijn toen al vernieuwd door de technische dienst. Ook hebben we snel een inventarisatie gemaakt van de éénpersoonskamers en isolatiekamers. Verder hadden we al plannen klaarliggen hoe we extra plekken in ons ziekenhuis konden creëren voor coronapatiënten.'

Ina Visscher
huisvestingsadviseur V&I

Claudia van Opstal
adviseur Adviesgroep Procesverbetering en Implementatie

'Het was een hele uitdaging, onder behoorlijke tijdsdruk'

'We zijn heel trots dat we binnen een week een complete nieuwe afdeling hebben ingericht, best bijzonder, buiten de bestaande paden om', zegt Claudia van Opstal, adviseur bij Adviesgroep Procesverbetering en Implementatie (PVI). 'Met hulp van enthousiaste, creatieve medewerkers van heel veel verschillende afdelingen, die allemaal in saamhorigheid extra stappen hebben gezet,' vult Ina Visscher haar aan. 'We hebben daarmee zoveel kennis opgedaan en een netwerk opgebouwd, dat we daarna ook de transities van onder meer C5-oost, het inrichten van Longziekten (C44) en het corona-cohort IC en MC onder onze hoede hebben genomen. En ook bij de inrichting en inhuizing van het leegstaande ProPersona-gebouw bij ingang oost hebben we onze opgedane kennis kunnen inzetten. Hier komen coronapatiënten van zorginstellingen ProPersona, Iriszorg en RIBW.
Het was een hele uitdaging, onder een behoorlijke tijdsdruk. Maar we hebben het met veel enthousiaste mensen voor elkaar gekregen.'

Na een speciale MICU-training lionden 13 anesthesisten en 24 anesthesie-medewerkers als ambulancepersoneel worden ingezet.

Kitty Willemsen-Wittenhorst
IC-verpleegkundige

'Al twintig jaar werk ik op de IC, maar wat er nu gebeurt is ongekend. De sfeer is zo anders. Patiënten liggen, allemaal slapend, op hun buik. Je ziet geen gezichten en er is weinig of geen familie. Alles lijkt op elkaar en de patiënt blijft anoniem. Dat geeft mij een naar en raar gevoel. Ik praat met hen (ook al horen ze mij niet) en probeer hen zo goed mogelijk te verzorgen. Als familie belt, ben ik blij, dan kan ik even over mijn patiënt praten en vertellen hoe het gaat. Ik vraag hen dan ook naar de persoon achter de patiënt.

'Ik maak de patiënt minder anoniem'

En of ze een foto van hun liefste mee willen brengen, zodat wij zien wie wij aan het verzorgen zijn. Zo krijg je toch een beeld van wie daar nou werkelijk in bed ligt. Ook vraag ik naar de toilettas met eigen spulletjes en geurtjes om mijn patiënt iets extra's te kunnen geven. Dat geeft mij een goed gevoel, dat maakt het iets draaglijker. Dat de patiënt niet een nummer is maar een mens!'

Bas Schouwenberg
internist en opleider

'Voor coassistenten die nog maar twee weken tot hun artsexamen hoefden, kijken we of we hun die weken kunnen "schenken" en mondelinge examens via videobellen kunnen afnemen, want ze zijn nu hard nodig in de zorg.'

Tuinzaal wordt testlocatie

Bijeenkomsten in de Tuinzaal gingen niet meer door. De ruimte wordt 11 maart omgebouwd tot corona-testlocatie voor medewerkers. Via een buiteningang kan iedereen rechtstreeks naar binnen. Op de drukste dag komen er maar liefst 260 medewerkers voor een kweek, eerst via de keel en daarna via de neus. In totaal worden er 1669 kweken afgenomen (tot en met 13 april). Die moeten om 08.45 uur op het lab zijn. En dan volgt rond 17.00 en 19.00 uur 's avonds de uitslag, of soms de dag erna. Wie positief is, wordt gebeld door een bedrijfsarts. Op 13 april zijn dit in totaal 166 medewerkers.

Vermaat verkoopt eind maart 904 kopjes koffie per week in plaats van 6230

Winneke van Mulken
Medische Ondersteuning van de AMD

'Ons team heeft de kweken afgenomen. Doordeweeks staan we elke ochtend voordat onze werkdag begint met twee van de zes klaar om te testen. In het weekend is dat één persoon met ondersteuning van een flexmedewerker. Daarnaast worden we dagelijks geassisteerd door medewerkers van HR die zich vrijwillig hebben opgegeven. We worden van alle kanten ondersteund en dat maakt ons samen sterk!'

Marleen van Dijk
promovendus

'Wij, promovendi van de afdeling Maag-, Darm- en Leverziekten, hebben ons ingeschreven bij de flexpool. We zijn bijna allemaal BIG-geregistreerde basisartsen. Het is best spannend, omdat we door het promoveren al een tijdje uit de kliniek zijn, en dus verder afstaan van de directe patiëntenzorg. Maar we willen graag helpen, als dat nodig is.'

Webinars & updates

Deze tijd vraagt noodgedwongen om andere manieren van communiceren: tijdens de eerste webinar op 11 maart krijgen medewerkers antwoorden op vragen van een panel met deskundigen. Er volgen meer webinars: voor alle medewerkers, voor leidinggevenden. Allemaal live te volgen of terug te kijken.
Ook de updates op intranet worden goed bekeken: een dagelijkse bijgewerkte laatste stand van zaken met de consequenties voor medewerkers, patiënten en bezoekers.

INNOVATIE

Spatmaskers die nóg beter beschermen

'Het voelt zo fijn dat we iets concreets kunnen doen', zegt Concha van Rijssel, innovatiemanager Radboudumc REshape. Op verzoek van het CBT hebben zij alternatieven gezocht en gevonden voor het beschermen van onze zorgprofessionals.

'We hebben onder meer speciale spatmaskers ontworpen en gemaakt. Dit verzoek kwam ook nadrukkelijk van collega's uit de zorg. Het gaat hierbij dan met name om medewerkers die risicovolle handelingen verrichten bij de patiënt. We hebben een model, een gezichtsbeschermer *(face shield)*, ontwikkeld dat de hals en het gezicht nog beter beschermt. Dit is echt op basis van co-creatie gegaan met de gebruikers en collega's van verschillende afdelingen zoals het 3D Lab, PVI, Hygiëne en Infectiepreventie en huisvesting.'

Chris Verhaak
psycholoog
Transgenderteam

'We waren net gestart met onze zorg voor transgenders. We hadden twee patiënten gezien, toen sloeg de coronacrisis in volle hevigheid toe. Uitstellen zou grote impact hebben. Kinderen en hun ouders staan al gemiddeld anderhalf jaar op de wachtlijst... Via Zaurus doen we nu de intakes. Vervolggesprekken kunnen ook telefonisch. Het blijkt best aardig te lukken.'

Marjolijn Klomp
projectmanager
Radboudumc Health Academy

'Congressen en symposia moesten allemaal geannuleerd en verplaatst worden. Maar het lastige is dat je niet weet hoe het allemaal gaat lopen. Want we organiseren een internationaal symposium in juni, mogen deelnemers dan alweer reizen?'

Overleggen met regionale zorginstellingen

In het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ) komen ziekenhuizen, huisartsen, verpleegkundigen, ambulancediensten, GGD's, GGZ, VVT en nog tal van andere zorgorganisaties in Oost-Nederland samen. Meestal vergadert het ROAZ-bestuur twee keer per jaar, maar in de eerste hectische weken van de pandemie – met oplopende patiëntenaantallen – werd dat om de dag. Oud-bestuurslid Paul Smits bood ROAZ-voorzitter Bertine Lahuis daarbij een helpende hand door deel uit te gaan maken van het managementteam ROAZ/AZO. Joost Wagener zette met zijn collega's van Rijnstate in één middag een coördinatiepunt op voor de regio. Het ROAZ vermeerderde de gezamenlijke beddencapaciteit, organiseerde uitwijkmogelijkheden in Dekkerswald, de Maartenskliniek en in hotels, en zorgde voor bijscholing van zorgmedewerkers.

Alma Tostmann
epidemioloog/plaatsvervangend hoofd Infectiepreventie, afdeling Medische Microbiologie

'In de laatste week van maart zijn we vooral bezig geweest met het cohorteren van patiënten; mensen met corona op één afdeling samen op kamers brengen. Zo creëerden we een afdeling die in het geheel in isolatie is; coronaklinieken in ons umc. Wat deze situatie met ons team doet? Wil je onze chocoladevoorraad zien? Dat houdt ons op de been.'

Bertine Lahuis
voorzitter Raad van Bestuur en voorzitter ROAZ

'Tijdens een crisis als deze merk je hoe afhankelijk we in de regio van elkaar zijn; om te voorkomen dat ziekenhuizen te snel volstromen, om voldoende ic-bedden te hebben, om recht te blijven doen aan alle reguliere acute zorg. Want ook bevallingen, verkeersongevallen en blindedarmontstekingen gaan gewoon door. Schaarse beschermende middelen hebben we geprobeerd zo eerlijk mogelijk te verdelen tussen alle sectoren waar nodig.
Ik was al trots op onze ziekenhuiszorg in deze tijden. Daar komt de bewondering voor de zorg binnen de regio bij: zoveel solidariteit, zoveel inzet, tussen de ziekenhuizen maar juist ook tussen de sectoren. Echt indrukwekkend.'

Annemiek Gommans werkt via de flexpool.
'Het voelt supergoed dat ik dit mag doen op de COVID-IC. Anders zou ik werkeloos thuis zitten, want de operatiekamers op de dagbehandeling liggen stil. Ik heb een aantal online trainingen gevolgd. En de eerste diensten werk je samen met een buddy die je inwerkt en wegwijs maakt. Je wordt goed geïnstrueerd. Bijvoorbeeld bij het klaarzetten van medicijnen en het draaien van de hoofden van patiënten. Verder verricht je als omloop allerlei hand- en spandiensten, zoals het halen van

'Ik werd goed geïnstrueerd'

materialen die de IC-verpleegkundigen nodig hebben. Ik vind het wel confronterend hoe hulpeloos patiënten er op hun buik bij liggen. Bij de bedden hangen foto's van hoe ze er normaal uitzien, en van hun partner en kinderen. Zo krijgen ze toch een gezicht. In de dagdienst kun je ook wat betekenen voor bezoekers. Je kunt hen niet vastpakken maar wel bemoedigend toespreken als het niet te druk is. Ik draai sinds lang weer nachtdiensten. Om collega's te ontlasten die kinderen thuis hebben. Ik kan overdag rustig slapen, zij nu niet. Ja, het zijn drukke weekjes zo vlak voor mijn pensioen. Maar superfijn, dat ik iets kan betekenen.'

Sofie Tops (32), internist in opleiding, was een van de eerste coronapatiënten hier in de regio. Met grote letters stond het in De Gelderlander: 'Tweede moeder in Cuijk met coronavirus'.
'Die kop vond ik vreselijk. Hoezo tweede moeder! Ik viel absoluut niet in de risicogroep. Ik was niet op wintersport geweest, had één middag carnaval gevierd. Als ik het heb, dan moeten heel veel mensen het hier hebben, was mijn overtuiging.' Maandag 2 maart voelt ze zich beroerd: spierpijn, grieperig, hoofdpijn. Na een week thuis gaat ze nog wat snotterig naar haar werk. Een paar uurtjes, zonder patiëntencontact. En ze laat zich volgens protocol testen. 'Het was voor mij een

'Tweede moeder in Cuijk met corona'

volkomen verrassing dat ik positief was. Vanaf die tijd moesten we binnenblijven met het hele gezin, mijn man, die later zelf ook ziek werd, en onze zonen van een en vier. Ik kreeg de eerste dagen veel verontruste telefoontjes; van het dagverblijf, van de basisschool. Ik voelde me net zo'n paria. Omdat ik, met atypische klachten, het helemaal niet in de gaten had dat ik het had, ben ik voor de test ook nog naar een verjaardag geweest. Gelukkig hebben de andere mensen die daar aanwezig waren het niet ook gekregen.'

Roy van Hulst
medewerker postkamer

'Half maart kwamen er veel monsterzakjes langs, bestemd voor het RIVM. Maar we krijgen ook veel telefoontjes of we de post nog wel ophalen en brengen. Op veel ondersteunende afdelingen is nu bijna niemand aanwezig. Daarom zijn de postbakken ook leger dan normaal. De sfeer is echt onwerkelijk.'

Helma van Schaik
Tandheelkunde, neemt als vrijwilliger testen af

'We krijgen wel eens de vraag of we zelf niet bang zijn om besmet te raken. Door adviezen en toezicht vanuit Hygiëne en Infectiepreventie weten we goed hoe we onszelf kunnen beschermen.'

Margie Alders van Communicatie is voor corona in het persteam het eerste aanspreekpunt. ‘Voor een woordvoerder is dit hét werk natuurlijk. Het is leuk, maar ook druk en spannend. Je moet telkens afwegen wat je wanneer communiceert en met wie. Voor deze coronasituatie heb ik vooraf zelf samenwerking gezocht met de pers, zodat we elkaar kunnen vinden en helpen met de boodschap en niet door inconsequente berichtgeving paniek veroorzaken bij lezers. Dat wil je voorkomen. Belangrijk is de boodschap dat we goed voorbereid zijn, met uitstekend zorgpersoneel; dat het hectisch is, maar niet chaotisch. Op dit moment krijg ik ook veel vragen voor filmopnamen op een COVID-afdeling, en – liever nog – op de IC. We hebben bewust gekozen om hier niet aan mee te werken. Rust op deze afdelingen is belangrijk voor patiënten en medewerkers. Wel doen we mee aan vlogs en

‘Voor een woordvoerder is dit hét werk’

blogs door medewerkers vanuit de eigen ervaring; interviews, vanuit de inhoud, vooral om duiding te geven. Dat hoort bij onze organisatie. En ik werk natuurlijk niet alleen. Ons coronateam bestaat uit collega’s van communicatieadvies, web, redactie, social media, patiëntenvoorlichting en de mediahub. Wij vormen, samen met onze andere 11.000 collega’s, één team: samen met zorgverleners levert iedereen een belangrijke bijdrage.’

Neuroloog Rianne Goselink promoveerde als eerste online. ‘De datum stond allang vast, 2 april om 10.30 uur. Maar in de aanloop naar die datum werd het steeds onzekerder of de verdediging van mijn proefschrift – over de spierziekte FSHD bij kinderen – wel kon doorgaan. Uiteindelijk hebben we de professoren en andere betrokkenen gevraagd of het via Zoom zou kunnen. Niemand had bezwaar. Dus zat ik op 2 april klaar, in een rommelige woonkamer, maar wel in mijn mooie jurk en nette schoenen. Mijn promotie verliep verder zoals het ook normaal gaat; eerst een geheim overleg van de professoren – een professor was in toga – daarna mijn verdediging, en weer een geheim overleg achteraf, waarbij mijn paranimfen en ik uit de videoverbinding moesten stappen. Eenmaal er weer bij, hoorde ik dat mijn verdediging was goedgekeurd.’

Ietske Siemann
GZ-psycholoog

‘Ik geef onder andere onderwijs in communicatie- en consultvoering aan studenten Geneeskunde. Nu vragen we hun om thuis een filmpje op te nemen hoe ze een consult afnemen bij een huisgenoot, hun vader of moeder. Die spelen dan de patiënt, en krijgen daarvoor instructies.’

Lucia Kilkens, manager schoonmaak en facilitaire regie, weet haar flexibele organisatietalent goed in te zetten. ‘Onze drive is medewerkers, bezoek en patiënten zo goed mogelijk te faciliteren. Dat gezamenlijke doel schept saamhorigheid. Zeker als je in korte tijd veel

‘Alles om mensen op de been te houden’

voor elkaar krijgt. Zoals iets simpels als het inrichten van een testruimte in de Tuinzaal. Of een ‘grab en go’ in de nieuwe koffiecorner in de lange gang voor patiënten en bezoekers, waar ze niet kunnen zitten maar wel iets kunnen afhalen.’
Het was ook Lucia’s idee, samen met een collega van Communicatie, om via social media mensen uit te nodigen brieven, kaarten en tekeningen te sturen naar patiënten, die nu minder bezoek hebben. Vier vrijwillige medewerkers zoeken ze dagelijks uit, en verspreiden de post via de postkamer over afdelingen. En ze hangen alle bedankjes voor medewerkers op het bord bij het Restaurant. Lucia regelde ook dat medewerkers online boodschappen kunnen bestellen, die ze hier vanuit hun werk kunnen meenemen. ‘Alles wat we kunnen doen om mensen op de been te houden, daar gaan we voor.’

Ons Instagram-account krijgt 1.300 meer volgers (nu meer dan 10.000). Het meest beluelen bericht gaat over de inrichting van een corona-unit op de IC (bereik: 13.000, likes: 1391).

‘Waanzinnig trots op collega’s die bijspringen’

Verpleegkundige Simone Bronkhorst draait twee dagen per week mee op EOV, waar COVID-positieve patiënten worden opgenomen.

‘Eerder, als verpleegkundige op Infectieziekten, heb ik patiënten verzorgd met een mogelijk levensbedreigende infectie, bijvoorbeeld tijdens de ebola-uitbraak in Afrika. De opvang van deze (potentieel) besmette patiënten deden we met een klein team van artsen, verpleegkundigen en medewerkers van de Hygiëne en Infectiepreventie. Deze coronacrisis treft duidelijk het hele ziekenhuis. We werken nu met verpleegkundigen van wel vijf verschillende afdelingen. Ik ben waanzinnig trots op alle medewerkers die zich hebben aangemeld om bij te springen. Dat is voor sommigen best spannend. Bijvoorbeeld als je twintig jaar op de poli werkt en geen ervaring meer hebt met infuuszorg of het wassen en verzorgen van patiënten. Toch melden ze zich aan. Via een “maatje” krijgen ze training on-the-job in het verplegen van patiënten in cohort.’

Miriam van Beek
tactisch manager Vrijwilligers-organisatie

‘Steeds meer vrijwilligers gaven aan dat ze voorlopig niet meer naar het ziekenhuis zouden komen. Die keuze vonden ze allemaal verschrikkelijk.’

Op intranet kun je de uitgebreidere interviews lezen met deze collega’s. Zoek op ‘collega’s en corona’.

Beatrijs Bonarius Eric Scholten

DE PATIËNT

IN DEZE RUBRIEK HET PERSOONLIJKE VERHAAL VAN EEN PATIËNT. IN DEZE SPECIALE AFLEVERING VERTELLEN TWEE COLLEGA’S DIE CORONA KREGEN, HUN VERHAAL.

‘Het vertrouwen in mijn lijf was helemaal weg’

KNO-arts **Godelieve Damen** was de eerste coronapatiënt in haar dorp, maar ook de eerste ouder van school en de eerste in de staf die ziek werd. Ook haar man, intensivist **Rutger Verhage**, werd ziek. Hij had een iets mildere vorm, dat wel.

Godelieve: ‘Eigenlijk was het binnen een minuut gebeurd, eerst had ik alleen een kuchje, en hoestte ik af en toe keurig in mijn elleboog, het volgende moment had ik veel druk op mijn ogen, rilde ik van de koorts en had ik keelpijn. Natuurlijk dacht ik aan corona, maar half maart was het virus hier nog zeldzaam. Ik dacht: het zal wel niet.’
Rutger: ‘Godelieve had zich in de Tuinzaal laten testen, en een collega belde toen zij in bed lag. Ik nam op, en hoorde dat ze positief getest was. Ik was verrast, ze was de eerste in onze omgeving. Maar we waren er rustig onder; we zijn allebei begin 40 en verder gezond.’
Godelieve: ‘Naast alle vragen die ik daarna kreeg van de GGD – ze waren op zoek naar mijn ‘bron’. Ik moest al mijn contacten van de afgelopen dagen afgaan, van een etentje in een restaurant tot alle patiënten. Ook moest ik in thuisisolatie. De GGD opperde onze twee kinderen uit huis te plaatsen, maar dat hielden we tegen: ik had hen immers al dagen kunnen besmetten. Wel kregen we A4’tjes vol regels.’
Rutger: ‘Godelieve moest in strikte isolatie, en de rest van het gezin in quarantaine. Godelieve sliep in de slaapkamer, we hielden twee meter afstand, haar was moest in een andere wasmand en moest heet worden gewassen, en we scheidden haar bestek en servies. Ook gebruikten we andere toiletten. Ik richtte me volledig op de kinderen. Maar de volgende dag werd ook ik koortsig en ziek. Mild, dat wel. En waar Godelieve nog flink ziek was, verdwenen mijn klachten na twee dagen alweer. Ook ik kon toen naar de Tuinzaal voor mijn coronatest. Positief natuurlijk, dat hoorde ik dezelfde dag nog.’
Godelieve: ‘We kregen ontzettend veel lieve reacties, van berichten via WhatsApp tot verse broodjes en chocola voor de voordeur.’
Rutger: ‘Toen ik drie dagen klachtenvrij was, kon ik weer gaan werken. Ik was blij dat ik weer inzetbaar was, tijdens de steeds toenemende drukte.’
Godelieve: ‘Ik keek na die eerste heftige dagen weer naar social media en tv, en zag niks anders dan coronanieuws. Speculaties, meningen, feiten. Gecombineerd met mijn klachten, werd ik daar heel onzeker van. Het vertrouwen in mijn lijf was helemaal weg. Achter elk kuchje ging ik wat zoeken. Ik heb me toen even van de buitenwereld afgesloten, en me gericht op de kinderen. En nu ben ik blij dat het ergste voor mij voorbij is. Ik doe inmiddels weer wat telefonische consulten, maar ik kan niet wachten tot ik weer patiënten écht mag zien.’

‘De GGD opperde onze kinderen uit huis te plaatsen’

Rutger: ‘We bereiden ons nu (begin april, red.) voor op een nog grotere golf patiënten. Het is spannend, maar tegelijkertijd indrukwekkend om te zien wat we daarin voor elkaar krijgen. Ik hoop dat onze collega’s deze periode fysiek en emotioneel goed doorstaan. De situatie zal helaas nog wel even voortduren. Als we goed op elkaar passen, dan komen we er samen vast goed doorheen.’

RONDVRAAG

Johan Oltvoort Maikel Verkoelen | StudioMik

De gevolgen van alle coronamaatregelen zijn enorm. In onderwijs, zorg en onderzoek, maar ook in de bouw en bij Informatie Management.

Welke impact heeft de **coronacrisis** op ...

Inkoop

Alex van der Putten

manager Inkoop & Supply Chain en manager Landelijk Consortium Hulpmiddelen

'Bij inkoop zijn we nu 24/7 in touw. Sommige teamleden werken 90 uur per week. Mondkapjes, brillen, schorten, IC-slangen, bepaalde lab-benodigdheden: het moet er zijn, getest en al. Het zal nog lang spannend blijven of we alles op tijd binnenkrijgen. Ondertussen geef ik ook mede leiding aan het Landelijk Consortium Hulpmiddelen, opgezet vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om de zorg in Nederland van voorraden te voorzien. Ik zie Chinese vliegtuigen met "onze" hulpmiddelen aan de grond staan. Ik hoor over grote producenten die plotseling niet meer bij hun buitenlandse voorraden kunnen. Er speelt zo veel, de impact is enorm. Door schaarste stijgen sommige prijzen met 400 procent. Als er geen veilig alternatief is, betalen we, want zorg en veiligheid gaan voor. Mijn slogan is: misgrijpen is geen optie!'

'Door schaarste stijgen sommige prijzen met 400 procent'

Onderzoek

Guillén Fernandez

afdelingshoofd Cognitieve neuroscience

'De consequenties zijn enorm. Denk bijvoorbeeld aan het omschakelen van colleges, trainingen, overleggen enzovoorts naar online. En heel veel experimenten stopten, bijna iedereen bleef thuis. Maar, we wilden niet dat er dieren doelloos zouden sterven, of dat celmateriaal waar soms maanden of jaren aan is gewerkt, verloren gaat. Zolang we de labs nog veilig in kunnen, zijn dit de uitzonderingen op de regel. Creëert deze crisis ook kansen? Ja, er is tijd voor uitvoerige analyse van data die we al hebben, het schrijven van wetenschappelijk artikelen en het uitwerken van nieuwe onderzoeksideeën en subsidieaanvragen. Ook doen we online research, bijvoorbeeld een digitale enquête naar de gevolgen van stress rondom het coronavirus. Werk genoeg, al houden we op verschillende onderzoeksterreinen ook rekening met vertraging.'

'Celmateriaal waar jaren aan is gewerkt, mag niet verloren gaan'

IM

Arthur Govaert

directeur Informatie Management

'Voor deze crisis logden er op een werkdag maximaal 1000 in vanuit huis, bijvoorbeeld voor Epic. Op 17 maart waren dat er opeens meer dan 4000! Nog grotere stijgingen zien we bij videoconsulten tussen zorgverleners en patiënten, of tussen zorgverleners onderling. De voorzieningen hiervoor hadden we al in huis, maar allerlei e-healthtoepassingen zijn in een stroomversnelling geraakt. Ondanks alle ellende van deze crisissituatie is dit een mooie stap richting "het nieuwe werken". We moesten en konden op tijd opschalen qua rekencapaciteit van de computers, dataopslag en inzet van medewerkers. Het op de crisissituatie inrichten van Epic was een uitdaging. Sommige ict-collega's werkten twaalf dagen achtereen, we schreven ze op een bepaald moment verplicht rust voor. Qua hard- of software zien we wat tekorten ontstaan: in de hele wereld is men gaan hamsteren.'

'Sommige ict-collega's werkten 12 dagen achtereen'

Onderwijs

Marjolein van de Pol

opleidingsdirecteur Geneeskunde

'Half maart switchte het onderwijs van de hele medische faculteit waar mogelijk naar online. Mede dankzij de enorme inzet van docenten en de Radboud Health Academy bieden we via Brightspace *virtual classrooms* en allerlei andere onderwijsvormen aan. Natuurlijk improviseren we nog deels. Bijvoorbeeld dat docenten elkaar vervangen. Veel docenten zijn als arts nodig in de kliniek. De druk op hen is hoog. Digitale onderwijsvormen waarbij ze achteraf op input van studenten reageren, verlichten die druk wat. Het Studiecentrum medische wetenschappen zit vrijwel dicht, alleen de Universiteitsbibliotheek is nog open voor uitleen. Ook het praktijkonderwijs en veel stages liggen stil. Veel "coschappers" zijn nu flexmedewerker in de zorg. We doen er alles aan om onze studenten zo min mogelijk vertraging te laten oplopen, maar dit hangt mede af van landelijke maatregelen.'

'Veel docenten zijn als arts nodig in de kliniek, de druk op hen is hoog'

Bouw

René Bleeker

directeur Bouwzaken

'Op enkele plaatsen waar bouwers en zorgmedewerkers elkaar zouden kunnen ontmoeten, zijn we gestopt. Alle andere bouwlocaties werken door. Soms is afstand bewaren lastig, zoals bij de nieuwe MR-Linac bij Radiotherapie. Daar werken monteurs dicht op elkaar in een kleine ruimte. De aannemer organiseert het zo, dat ze toch veilig kunnen werken. Bij de nieuwbouw is voldoende ruimte en ook in de schaftkeet eet men op gepaste afstand van elkaar. Sommige Polen wilden naar huis, zij worden vervangen door Nederlanders. Dat zadelt de aannemer mogelijk op met hogere kosten en vertraging. Daar moeten we in goed overleg uitkomen. Qua materialen loopt alles volgens planning. Nu gaat dat vooral om betonelementen. In de volgende fase komen er onderdelen voor technische installaties vanuit de hele wereld. Dan wordt het echt spannend!'

'Ook in de schaftkeet eet men op afstand van elkaar'

COLLEGA'S

MOOIE WOORDEN HOREN BIJ EEN JUBILEUM EN AFSCHEID. DEZE PAGINA'S STAAN ER VOL VAN. SPECIAAL VOOR AL DIE COLLEGA'S DIE IETS TE VIEREN HEBBEN.

25 jaar in dienst

Hans Gradussen
Manager MTKF-Advies & Service

'Wij kennen Hans als een enthousiaste en betrokken collega met veel kennis van zaken. Hij zoekt altijd naar constructieve oplossingen en het beste resultaat voor alle betrokkenen. Met zijn inzet en doorzettingsvermogen maakt Hans dagelijks het verschil in het beheer van medische technologie en levert hij een waardevolle bijdrage aan de transitie van ons huis.'
Ernest Prins, manager Medische Technologie en Klinische Fysica

Daniel Olde Weghuis
Hoofd Laboratorium cytogenetica Enschede

'Door Daniels enthousiasme, deskundigheid en oog voor innovaties is zij al jaren het zeer gewaardeerde boegbeeld van ons laboratorium in de regio Enschede. Ook patiënten in de regio's Nijmegen en Maastricht profiteren van haar gedrevenheid om de diagnostiek steeds te verbeteren.' *Marjolijn Ligtenberg, hoofd Laboratorium Tumorgenetica, Genetica en Pathologie*

Peggy van den Berk
Polikliniekassistent

'Peggy is een betrokken collega die haar werkzaamheden nauwgezet en consciëntieus uitvoert. Zij is leergierig, staat altijd open voor vernieuwingen en steekt hier ongevraagd energie in. Daarnaast heeft Peggy veel interesse voor de sociale omstandigheden op het werk en benoemt zo nodig punten van aandacht. Ze wordt als collega bijzonder gewaardeerd.' *Ingrid Beckmann-Beumer, teamleider polikliniek Radiotherapie*

Milou Krutzmann
Kinderverpleegkundige

'Milou werkt al 25 jaar met toewijding en enthousiasme bij ons als kinderverpleegkundige. Hierbij ligt haar hart bij de wat oudere, chirurgische kinderen. Wij kennen Milou als een zeer sociale, betrokken collega die houdt van gezelligheid. Daarnaast wordt ze door een ieder die met haar werkt erg gewaardeerd om haar passie voor de zorg en haar kennis en ervaring.' *Willeke Rutten-Jansen, Teamleider zorg Q2 Strand*

Frank Harmsen
Verpleegkundige

'Door zijn ruime ervaring, flexibiliteit, collegialiteit en gezonde dosis humor is Frank een zeer gewaardeerde collega in ons team. Patiënten en diens naasten kunnen rekenen op goede zorg, ook voor collega's staat hij klaar.' *Sanne Percic-van Doorne, teamleider zorg Medium Care*

Marc Vorstenbosch
Universitair Hoofddocent Anatomie

'Marc is een veelzijdig en doortastend docent met een fijn gevoel voor onderwijsinnovaties. Studenten waarderen hem zeer voor zijn enthousiaste en duidelijke uitleg van de anatomie. Hij is collegiaal en is bereid om een helpende hand te bieden. Zijn toets-expertise is groot en wordt op veel plekken in het onderwijsmanagement ingezet. Marc is nu ook het hoofd Onderwijs Anatomie en daar zijn wij blij mee.' *Jan Kooloos, hoofddocent Anatomie/Radiologie*

Annet de Gruijl
Opleider RHA

'Annet is begonnen als verpleegkundige, daarna naar de IC gegaan en sinds november 2011 werkzaam voor de Radboudumc Health Academy (RHA). Gedrevenheid, flexibiliteit en een enorme inzet kenmerken Annet. Het onlangs behalen van de Master of Education for Professional Learning and Development is hiervan het bewijs!' *Sharon Giesbers, teamleider Leren en ontwikkelen, RHA*

40 jaar in dienst

Coos Diepenbroek
Vakspecialist Pathologie

'Coos levert een buitengewone inspanning voor onze afdeling. Na 36 jaar hoofanalist histologie is hij nu als vakspecialist een aanvoerder van legio disciplines, waaronder innovatie. Mede dankzij Coos lopen wij voorop in de histotechniek en kunnen wij de meest innovatieve apparatuur toepassen in onze patiëntenzorg. Met veel plezier en enthousiasme benut hij dagelijks zijn vakmanschap en is hij een leermeester voor zijn collega's.' *Yordy Welling, teamleider histologie, afdeling Pathologie*

Mieke Teunissen-Korbmacher
Afdelingssecretaresse EOV

'Mieke is begonnen als zorghulp en inmiddels al jaren werkzaam als afdelingssecretaresse. Ze is het visitekaartje van de afdeling. Ze is een fijne en gewaardeerde collega die zich erg betrokken voelt bij haar werk en haar collega's. Op de plek waar Mieke zich thuis voelt straalt ze veel werkplezier uit, hierdoor is ze van grote waarde voor ons team.' *Anita van Rossum, zorgmanager en Judith Hendriks, teamleider zorg*

Lidy Rikken-de Wijse
Kinderverpleegkundige

'Lidy is een zeer gewaardeerd teamlid, een fijne collega en een kinderverpleegkundige in "HART en nieren". Ze is actief, milieubewust en een "tikkeltje" eigenwijs. Ze blijft zich echter altijd voor 200 procent inzetten voor kind en ouders. Met veel expertise, met name bij de zuigelingen, Cardiologie en in het TPV-team. We hopen dat je je laatste jaren met voldoening en plezier bij ons blijft werken.' *Wiljan Hendriks, teamleider Q2S*

Ina Visscher-van Beijnum
Huisvestingsadviseur

'Ina weet, door haar inmiddels jarenlange, ervaring en kennis van het zorgproces, als geen ander waar goede huisvesting voor onze Radboudumc-professionals aan moet voldoen. Daarbij heeft Ina oog voor design en inrichting, zodat er naast een effectieve ook een gezonde en aangename omgeving tot stand komt. Door haar vaardigheden en plezierige omgang is zij een gewaardeerd lid van het team.' *Norbert Janssen, manager Vastgoedmanagement*

Marion van Dijk-Blankers
Medewerker patiëntenvervoer

'Marion is al 40 jaar werkzaam bij het Radboudumc. In deze periode heeft ze bewezen een betrouwbare en fijne collega te zijn met een groot verantwoordelijkheidsgevoel. Het vervoeren van patiënten is haar passie en dit plezier in haar werk straalt ze ook dagelijks uit.' *Bram Kurstjens, manager Logistiek*

Met pensioen

Karin van Hoven-van Loo
Verpleegkundige

'In het jaar waarin verpleegkundige Karin haar veertigjarig jubileum viert, gaat ze genieten van haar welverdiende pensioen. Zij was de drijvende kracht achter de dagbehandeling MDL/E10. Karin was erg geliefd bij de patiënten, die zij vaak jarenlang ontving voor behandeling. Haar deskundigheid, vrolijkheid en humor gaan de collega's, maar zeker ook de patiënten missen. We danken haar voor alle inzet en wensen haar een fijne toekomst.' *Ineke Caerteling, Teamleider High Flow Unit*

Heleen Meijer
IC-verpleegkundige

'Na 29 dienstjaren op de afdeling IC gaat onze gewaardeerde collega Heleen met pensioen. Ze is altijd rustig aanwezig en heeft veel oog voor haar collega's. Zij heeft haar dienstverband volbracht met veel toewijding voor de patiënten, zij werkt het liefst aan het bed in de directe patiëntenzorg, daar ligt haar hart. We wensen haar veel geluk en gezondheid.' *Malou van Ewijk, teamleider, en Jaap Limpers, zorgmanager*

Nico Centen
IC-verpleegkundige

'Na veertig dienstjaren op de afdeling IC gaat onze hardwerkende collega Nico met pensioen. Hij is een man met het hart op de goede plaats die de patiënt te allen tijde op nummer 1 heeft staan. Nico is heel flexibel en erg sociaal naar collega's. We wensen hem veel geluk en gezondheid.' *Malou van Ewijk, teamleider, en Jaap Limpers, zorgmanager*

Wilma Coppens-Schellekens
Logopedist

'45 jaar heeft ze hier gewerkt. En het is moeilijk voorstelbaar dat Wilma hier straks niet meer werkt. Dit heeft alles te maken met Wilma's drive om zowel voor patiënten als voor collega's altijd alles optimaal geregeld te krijgen. Zij heeft zich haar gehele carrière als logopedist ingezet voor slechthorende kinderen. Daarnaast waren coördinerende taken rondom planning en secretariaat haar op het lijf geschreven. Ieder van ons vertrouwde op haar oplossingen. Dat zij daarbij de vernieuwingen van de laatste jaren bleef omarmen, heeft haar een welverdiende Radboudpluim opgeleverd. Het Audiologisch Centrum verhuist straks naar het S-gebouw en we zijn blij dat wij daarvoor een beroep op haar kunnen blijven doen. We wensen haar veel gelukkige jaren toe.' *Saskia Ariens, manager AC-KNO*

Trudy Glaap
Pedagogisch medewerker

'Na ruim 12 jaar neemt Trudy afscheid en gaat met pensioen. Ze is een warme en gewaardeerde collega. Met haar inzet en creatieve kwaliteiten heeft zij de afgelopen jaren veel kunnen betekenen voor kinderen en hun ouders. Ze heeft daarnaast altijd veel aandacht gehad voor zuigelingen en ontwikkelingsgerichte zorg en heeft haar kennis daarover altijd graag gedeeld met collega's en studenten. We gaan haar deskundigheid missen!' *Maartje Haver, pedagogische zorg*

Tjitske van den Berg
IC-verpleegkundige

'Na 45 jaar werkzaam te zijn geweest op de Intensive Care gaat Tjitske van de Berg genieten van haar welverdiende pensioen. Ze heeft vele ontwikkelingen binnen de IC meegemaakt. Door haar flexibiliteit en doorzettingsvermogen heeft ze hier probleemloos in meebewogen. Haar hart ligt bij de patiëntenzorg. Kennis, ervaring, toewijding naar patiënt en familie staat voor haar centraal. We gaan haar missen.' *Emily Martens Teamleider C1A/B*

Nelly Mulders-Langen
Laboratorium-assistent

'Na ruim 45 jaar neemt Nelly afscheid van 'haar' Radboudumc. Nelly is in 1974 in dienst getreden bij de Faculteit der Geneeskunde en Tandheelkunde. De afgelopen 19 jaar was zij medewerker bij het team Laboratoriumondersteuning en Mediabereiding in de Research Toren. Daar verzorgde zij vrolijk en secuur met haar collega's glaswerk, media en toebereidingen voor diverse onderzoeksafdelingen. We gaan haar toewijding en collegialiteit missen!' *Nicolai Giling, bedrijfsleider RIMLS, René Bindels, onderzoeksdirecteur*

Frans van de Rijt
IC-verpleegkundige

'Frans heeft verschillende functies binnen het Radboudumc bekleed, de afgelopen jaren afwisselend binnen de volwassen-IC en de kinder-IC. Frans is no-nonsense en betrokken, en gaat voor zijn patiënten door het vuur. En een geliefde en gezellige collega die wij enorm gaan missen!' *Suzan Meijer-Wijting, teamleider Intensive-Care*

Hoe aanleveren? Wil je ook een bijdrage leveren voor deze rubriek? Stuur dan een korte tekst, maximaal 70 woorden, naar radbode@radboudumc.nl. Vermeld daarbij de naam en functie van de medewerker en het aantal dienstjaren. Omschrijf wat hem of haar typeert, wat hem of haar bijzonder maakt. Het stukje wordt ondertekend door de leidinggevende. Voor de foto geldt: scherp, niet te donker en minimaal 1MB. De deadline voor de volgende Radbode (#04) is 13 mei 2020.

HET MOMENT

IN DEZE RUBRIEK VERTELLEN MEDEWERKERS OVER EEN BIJZONDERE ERVARING TIJDENS HUN WERK IN HET RADBOUDUMC. DIT KEER **LASZLO VAN HOUTEN** (27), VERPLEEGKUNDIGE OP COVID-AFDELING EOV.

'Ik hield het ook niet droog'

'Het is emotioneel en fysiek zwaar om op een COVID-afdeling te werken. Je wilt mensen beter maken, maar je staat met lege handen. We kunnen paracetamol geven, zuurstof toedienen en goed voor hen zorgen, maar het lichaam van de patiënt moet het zelf oplossen. Het beloop van deze ziekte is zo grillig, met piekende koorts en ernstige benauwdheid. Patiënten hebben het zwaar en daarbij hebben ze weinig bezoek. De jongere patiënten leggen wel contact met de telefoon, beeldbellen met het thuisfront. Een aantal ouderen kan dat niet en die liggen eenzaam op de afdeling. Door de drukte hebben wij minder tijd voor een praatje, waardoor je voor je gevoel soms tekortschiet. In het ergste geval moeten patiënten naar de IC en moeten wij alle zeilen bijzetten om hen in leven te houden.

> 'Wekenlang waren ze uit elkaar gerukt'

Daarom was het voor mij zo'n lichtpuntje toen mijn eerste patiënt, een 68-jarige man, klachtenvrij met ontslag mocht. Hij lag op onze afdeling in quarantaine en was door een diep dal gegaan. Hij vertelde me dat hij het de afgelopen periode ook privé zwaar had gehad en daar net van was bijgekomen. En dan nu weer besmet met het COVID-19-virus. Hij had veel klachten en voelde zich letterlijk doodziek. Een IC-opname lag op de loer. Gelukkig door intensieve zorg en een enorme wilskracht knapte hij wonderwel op. En nu kon hij naar huis. Zijn vrouw kwam hem halen. Ze waren zo blij. Ik heb hen begeleid naar de parkeerplaats, hij in de rolstoel. Het moment dat ik hem samen met zijn vrouw in de auto hielp, zal ik niet vergeten. Ze waren allebei in tranen van geluk en ik hield het ook niet droog. Ik werd overmand door zo'n blij gevoel toen ik ze samen zag wegrijden. Al meer dan veertig jaar waren ze bij elkaar. Door het coronavirus weken uit elkaar gerukt en nu toch weer samen op weg naar hun vertrouwde thuis.'

Jannie Meussen

COLOFON

Radbode is het personeelsmagazine van het Radboudumc en verschijnt 8 keer in 2020
Redactie Beatrijs Bonarius (bladmanager), Anita van Litsenburg, Jannie Meussen, Gijs Munnichs, Irene Spann
Contentcommissie Miranda Bennink, René Bindels, Gerben Ferwerda, Miranda Heijser, Marja Jillissen, Annie Moedt, Angela van Remortele, Marie-Louise Roovers, Suzanne Teunissen-Hendriks, Jessica Vogel en Judith Prins
Aan dit nummer werkten mee Paul Lagro, Eric Scholten, Jelle van Gurp, Pieter Lomans, Johan Oltvoort, Maikel Verkoelen **Correspondentie** vragen over bezorging via radbode@radboudumc.nl
Concept en realisatie ZB Communicatie & Content (zb.nl) en Modderkolk Grafische Projecten
Advertenties Bureau van Vliet, (023) 571 47 45 of zandvoort@bureauvanvliet.com
Oplage 12.000 exemplaren. De volgende Radbode verschijnt vrijdag 26 juni 2020.

ACHTEROP

DEZE RUBRIEK 'ACHTEROP' IS DÉ ONTMOETINGSPLEK VOOR COLLEGA'S DIE ELKAAR BETER WILLEN LEREN KENNEN. UIT NIEUWSGIERIGHEID, WANT OP DE WERKVLOER KOMEN ZE ELKAAR NIET OF WEINIG TEGEN.

Beatrijs Bonarius Eric Scholten

In de hectiek van de coronacrisis trad **Mark Janssen** toe tot onze Raad van Bestuur. Hij wilde graag iemand van Schoonmaak spreken, want 'dat is altijd al belangrijk, maar met het coronavirus is de schoonmaak nog belangrijker.' Mark spreekt **Wilma Peperzak**. Zij gaat bijna met prepensioen en werkt in het Amalia kinderziekenhuis.

Mark: 'Hoe lang werk je hier al?' **Wilma:** 'Al achttien jaar. Nu in het Amalia, op de afdeling Zee, met veel neurologische patiënten. Ook heb ik zes jaar in het oude A-gebouw gewerkt, in het Q-gebouw, en tien jaar op kinderoncologie.' **Mark:** 'Daar hebben we een raakvlak. Mijn vrouw werkte in het Franciscus Gasthuis, als verpleegkundige. Toen ik daar in de Raad van Bestuur kwam, heeft zij zich omgeschoold tot kinderoncologieverpleegkundige en is ze in het Prinses Máxima Centrum in Utrecht gaan werken. Kinderoncologie is mooi, zwaar werk.' **Wilma:** 'Ja, ik heb er veel herinneringen aan, leuke én heel erg trieste. Nu dragen schoonmakers natuurlijk geen zorg, maar dat is juist de reden waarom ouders van kinderen, én de kinderen zelf, graag een praatje met ons maken.' **Mark:** 'Daar moet je vast geschikt voor zijn, en wat levenservaring hebben?' **Wilma:** 'Ja, ik zoek die praatjes op. Je ziet en hoort veel, en daar moet je goed op reageren. En ik werk met mijn hart. Daardoor krijg je ook een band met ouders en kinderen. Laatst bracht een oud-patiëntje dat was overgeplaatst me nog chocolaatjes.'

Mark: 'Is je werk door het coronavirus veranderd, moet je vaker of op een andere manier schoonmaken?' **Wilma:** 'Bij ons niet. Wij hadden al kaartkamers: aan de hand van de kleur van de kaart op de deur passen wij onze kleding en werkwijze aan. Daardoor wisten we al hoe we moeten omgaan met "druppelcontact", zoals dat ook bij corona moet. Wel merk ik dat er meer saamhorigheid is.' **Mark:** 'Dat merk ik ook, zelfs als ik vanuit Rotterdam deze kant oprijd. Mensen laten elkaar meer voor op de weg, zijn vriendelijker. Ik hoop maar dat iedereen dat gevoel van verbondenheid volhoudt als deze coronatijd voorbij is.'

Wil jij ook iets vragen aan een collega?
Laat het weten via radbode@radboudumc.nl